

De belangrijkste spellingsregels in het kort

Tussenletter -n

- Is het eerste deel van de samenstelling een zelfstandignaamwoord dat maar één meervoud heeft en wel eindigend op een -n, dan schrijft u de -n in de samenstelling, bijvoorbeeld kip-kippen dus kippenveer, kippensoep.
- Is het eerste deel van de samenstelling een zelfstandignaamwoord dat op een toonloze -e eindigt en twee meervouden heeft (op een -s en op een -n) dan schrijft u geen -n in de samenstelling. Bijvoorbeeld: groente-groentes en groenten dus groenteman, groentewinkel.

Uitzonderingen

U schrijft geen -n als:

- het eerste deel uniek is in de context, bijvoorbeeld Koninginnedag, zonneshijn;
- het eerste deel het tweede deel versterkt én het geheel een bijvoeglijk naamwoord is, bijvoorbeeld apetrots, reuzeleuk;
- het eerste of het tweede deel niet meer herkenbaar is in zijn oorspronkelijke betekenis, bijvoorbeeld ruggespraak, bolleboos.

Trema (¨) en koppelteken (-)

Het trema is afgeschaft tussen de delen van een samenstelling. Woorden als zeeëgel, zoëven en naäpen worden geschreven als zee-egel, zo-even en na-äpen. Het trema blijft wel bestaan in woorden als reëel, kopieën, knieën, coördinatie, geïnd. Deze woorden zijn namelijk geen samengestelde, maar afgeleide woorden.

In de volgende gevallen moet u een koppelteken gebruiken:

- wanneer de delen gelijkwaardig en verwisselbaar zijn, bijv. tolk-vertaler, hotel-restaurant;
- wanneer de samenstelling een hoofdletter aan het eind bevat, bijv. commissie-Geerts;
- bij aardrijkskundige namen en hun afleidingen, bijv. Noord-Brabant, Noord-Brabantse;
- wanneer het eerste deel een cijfer, symbool, afkorting of initiaalwoord is, bijv. 3-jarig, \$-teken, mbo-niveau;
- na de volgende bijzondere voor- of nabepalingen in een samenstelling: adjunct-, aspirant-, bijna-, chef-, ex-, interim-, kandidaat-, leerling-, stagiair-, assistent-, collega-, meester-, substituut-, Sint-, oud- (voormalig), niet-, non-, -president, -generaal, -verbaal.;
- in aaneengegroeide uitdrukkingen, bijv. doe-het-zelfzaak, huis-aan-huisreclame;

C of k

Vanaf 1995 is de toegelaten spelling afgeschaft en is de vroegere voorkeurspelling de officiële spelling geworden. Dus alleen nog elektriciteit en actie. Er zijn een paar afwijkingen zoals fotokopie en product. Dit was vroeger de toegelaten spelling en is nu de officiële spelling.

In de spelling van de woorden op -eau is niets veranderd. Bureau en kado zijn woorden die in de toegelaten spelling ook niet bestonden. Bureau en cadeau zijn dus alleen op deze manier goed gespeld.

Accenttekens

- Het 'dakje' (accent circonflexe) niet meer schrijven op de klinkers a-o-u in ingeburgerde woorden die uit het Frans komen, bijv. paté, entrecôte en ragout. Het dakje blijft wel staan op de e en op de i: enquête, maîtresse.
- De accenten op de e blijven staan als dat nodig is om de uitspraak aan te geven: procédé, surseance van betaling.

Spelling van de Engelse werkwoorden

Engelse werkwoorden worden zo veel mogelijk behandeld als de Nederlandse werkwoorden. Als de stam eindigt op een -e die niet wordt uitgesproken, maar wel de uitspraak van de voorafgaande klinker beïnvloedt, dan laten we die -e staan. De stam van timen is dus time (de stam is gelijk aan de Engelse ik-vorm).

- Tegenwoordige tijd: tweede en derde persoon enkelvoud krijgen stam + t (jij timet, zij timet).

De belangrijkste spellingsregels in het kort

Verleden en voltooid tijd:

- Als de laatste letter van het werkwoord min -en een medeklinker uit het 'taxikofschip' is, dan krijgt het werkwoord een verleden tijd op -te(n) en een voltooid deelwoord op een -t. Dus: checken-checkte-gecheckt en faxen-faxte-gefaxt.
- Als de stam eindigt op een klinker, of als de laatste letter van het werkwoord min -en niet in het 'taxikofschip' staat, dan krijgt het werkwoord een verleden tijd op -de(n) en een voltooid deelwoord op -d. Dus: volleyen-volleyde-gevolleyd en scrabbelen-scrabbelde-gescrabbeld.

Meervouden

Meervouden op 's

Schrijf een apostrof bij zelfstandige naamwoorden die eindigen op een lettergreep met een enkele a, i, o, u en y: oma's, dia's; ski's, menu's; hobby's. Schrijf geen apostrof in alle andere gevallen: dominees, tantes, cadeaus, essays, cafés.

Meervouden op -(e)n

Woorden op -ie krijgen -ën als de klemtoon op -ie valt: industrieën. Valt de klemtoon niet op de -ie dan krijgen ze alleen een -n. De bestaande -e krijgt dan een trema: bacteriën.

Hoofdletters

Bij het eerste woord van een zin

Begint een zin echter met een afgekapt woord zoals 'n, 's, 't, dan krijgt het eerstvolgende woord de hoofdletter. Na een cijfer of symbool volgt geen hoofdletter:

- 's Avonds maak ik altijd een ommetje.
- 21 deelnemers startten aan de wedstrijd.

Bij de volgende namen: eigennamen (ook van instellingen), in voor- en achternamen

de Hoge Raad, de Tweede Kamer

Let op de juiste schrijfwijze:

- (de heer) J. van den Berg
- (de heer) Van den Berg

Bij aardrijkskundige namen en afleidingen daarvan

Engeland, de Franse taal, Noord-Brabants

Bij feestdagen

Pasen, Kerstmis, Suikerfeest, Moederdag.

Let op: u schrijft wel een kleine letter bij samenstellingen: de paasdagen, het kerstfeest

Bij de afgekorte namen van wetten

WAO, VUT.

Met een kleine letter worden geschreven

- de namen van dagen, maanden, jaargetijden en windstreken: maandag, augustus, zomer, zuidwest.
- eigennamen die soortnamen zijn geworden: luxaflex, aspirine, beaujolais, havanna, sint-bernardshond.
- Soortnamen waarin het verband nog sterk wordt gevoeld, blijft men echter met een hoofdletter schrijven:
 - een Rembrandt.
 - typen opleidingen: mavo, Its, havo. Maar: Schoevers, Nijenrode.
 - historische periodes: de middeleeuwen.
- titels. Deze worden bovendien gezien als afkorting en krijgen daarom ook een punt: drs., mr., dr., prof., ir., ing.